

MASARYKOVA UNIVERZITA

Rizika používání internetu: jaké jsou mýty, jaká je realita

Lenka Dědková

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SAFER INTERNET DAY 2014
11. ÚNOR Vytvoříme společně lepší internet

Nejprve je dobré si uvědomit

➡ ...že na internetu děláme v dnešní době spoustu věcí

Vyhledání informací

hry

Online bankovníctví

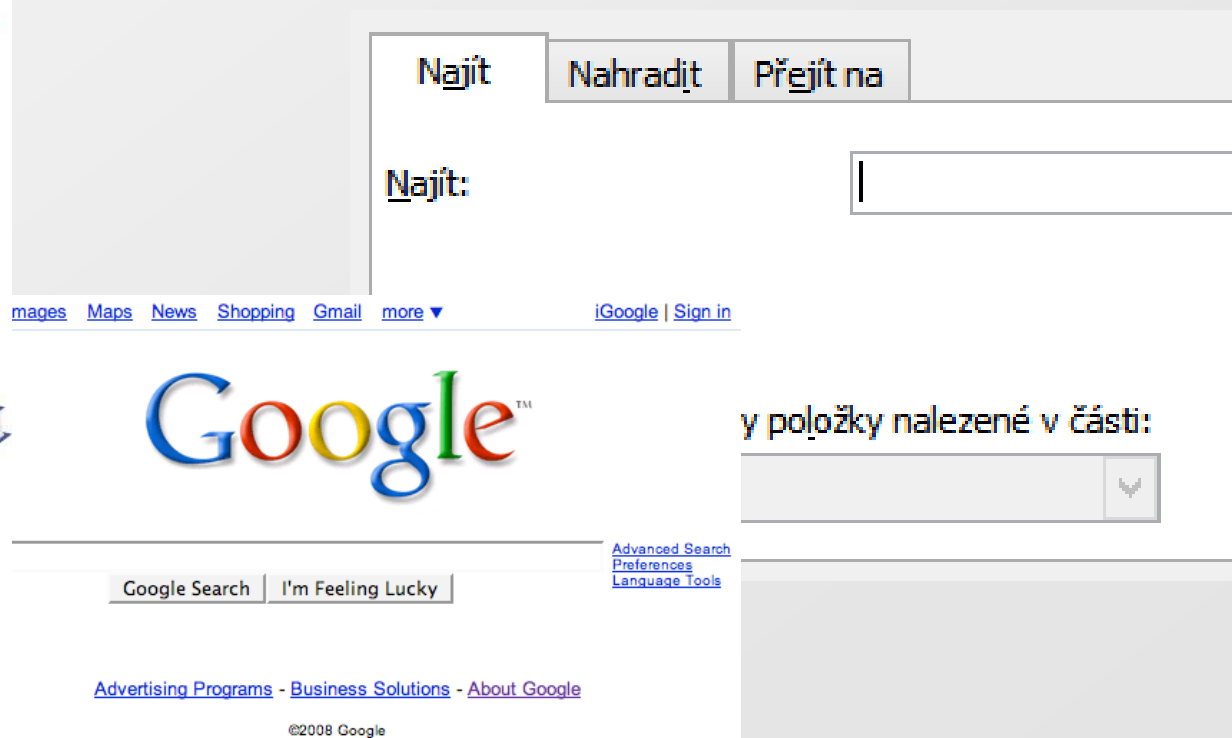
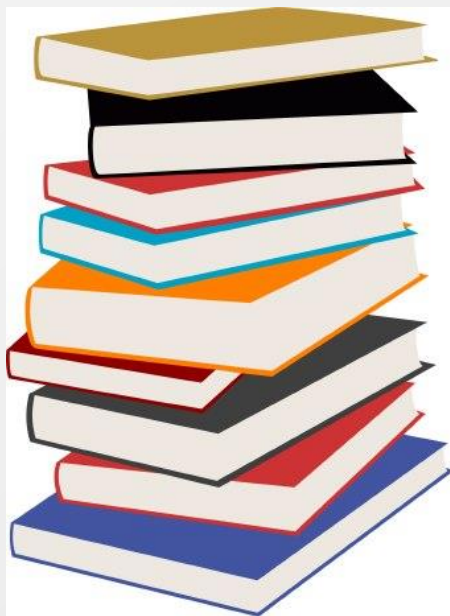
Eshopy

Email

Sociální sítě

Nejprve je dobré si uvědomit

- ...že na internetu děláme v dnešní době spoustu věcí
- ...že je život s ním v mnoha ohledech jednodušší

Nejprve je dobré si uvědomit

- ...že na internetu děláme v dnešní době spoustu věcí
- ...že je život s ním v mnoha ohledech jednodušší
- ...že každý využívá internet trochu jinak

Nejprve je dobré si uvědomit

- ...že na internetu děláme v dnešní době spoustu věcí
- ...že je život s ním v mnoha ohledech jednodušší
- ...že každý využívá internet trochu jinak
- ...že každá aktivita má své výhody a nevýhody

Nejprve je dobré si uvědomit

- ...že na internetu děláme v dnešní době spoustu věcí
- ...že je život s ním v mnoha ohledech jednodušší
- ...že každý využívá internet trochu jinak
- ...že každá aktivita má své výhody a nevýhody
- ...a setkání s potenciálním rizikem nevede vždy k újmě

Rizik na internetu...

☞ ...je mnoho a můžeme je různě dělit a klasifikovat

Podle naší role v nich

- Pasivní příjemce
- Spoluúčastník
- Iniciátor

Podle toho, kdo je ohrožen

- Děti
- Dospívající
- Dospělí
- Senioři

Podle toho, co je ohroženo

- Naše peníze, majetek, osobní údaje
- Naše psychická pohoda
- Ostatní lidé

Peníze, majetek, osobní údaje

- Počítač: Malware
- Peníze: podvodné emaily, phishing, pochybné loterie/výhry, nedůvěryhodné eshopy
- Krádeže identity
- Porušování autorských práv
- (Skrytý) marketing
- Spamy

Psychická pohoda

- Kyberšikana/online obtěžování
- Interakce s neznámými
- Kyberstalking
- Zdravotní problémy spojené s dlouhodobým používáním PC
- Závadný (nepříjemný) obsah
- Závislost, nadměrné užívání internetu

Peníze, majetek, osobní údaje

- Počítač: Malware
- Peníze: podvodné emaily, phishing, pochybné loterie/výhry, nedůvěryhodné obchody

➤ Na FSS se zabýváme:

- P - **Kyberšikanou a online obtěžováním**
- (- Nadměrným používáním internetu a závislostním chováním
- S - Hraním online her
- **Interakcí s neznámými lidmi**
- Rizikovými online komunitami
- Sexuálně explicitními materiály online
- Zdravím na internetu
- Soukromím na internetu

Psychická pohoda

- Kyberšikana/online obtěžování
- Interakce s neznámými
- Kyberstalking

Kyberšikana: co to je?

- ☞ Úmyslné agresivní chování nebo způsobení poškození
- ☞ Opakované
- ☞ Nepoměr sil
- ☞ Vnímáno jako obtěžující

Kyberšikana: co to je?

- ☞ Úmyslné agresivní chování nebo způsobení poškození
- ☞ Opakované
- ☞ Nepoměr sil
- ☞ Vnímáno jako obtěžující

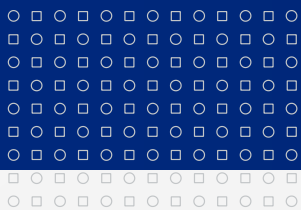
To je vlastně definice
tradiční šikany

Kyberšikana: co to je?

- Úmyslné agresivní chování nebo způsobení poškození
- Opakované
- Nepoměr sil
- Vnímáno jako obtěžující

Kyber – děje se za použití informačních a komunikačních technologií

- >neomezenost v prostoru a času, nemožnost utéct
- >probíhá i za nepřítomnosti oběti
- >potenciálně velmi široké publikum

Kyberšikana: jak častá je?

Kyberšikana: jak častá je?

- V médiích (i odborné literatuře) se můžeme setkat s procenty výskytu od 4-60 %
- Závisí na způsobu, jakým kyberšikanu definujeme a měříme
- Pokud se v měření držíme definice z předchozí stránky, pak je výskyt typicky do 10 % (v závislosti na populaci)
- COST: Jihomoravský kraj, 2092 žáků ve věku 12-18 let

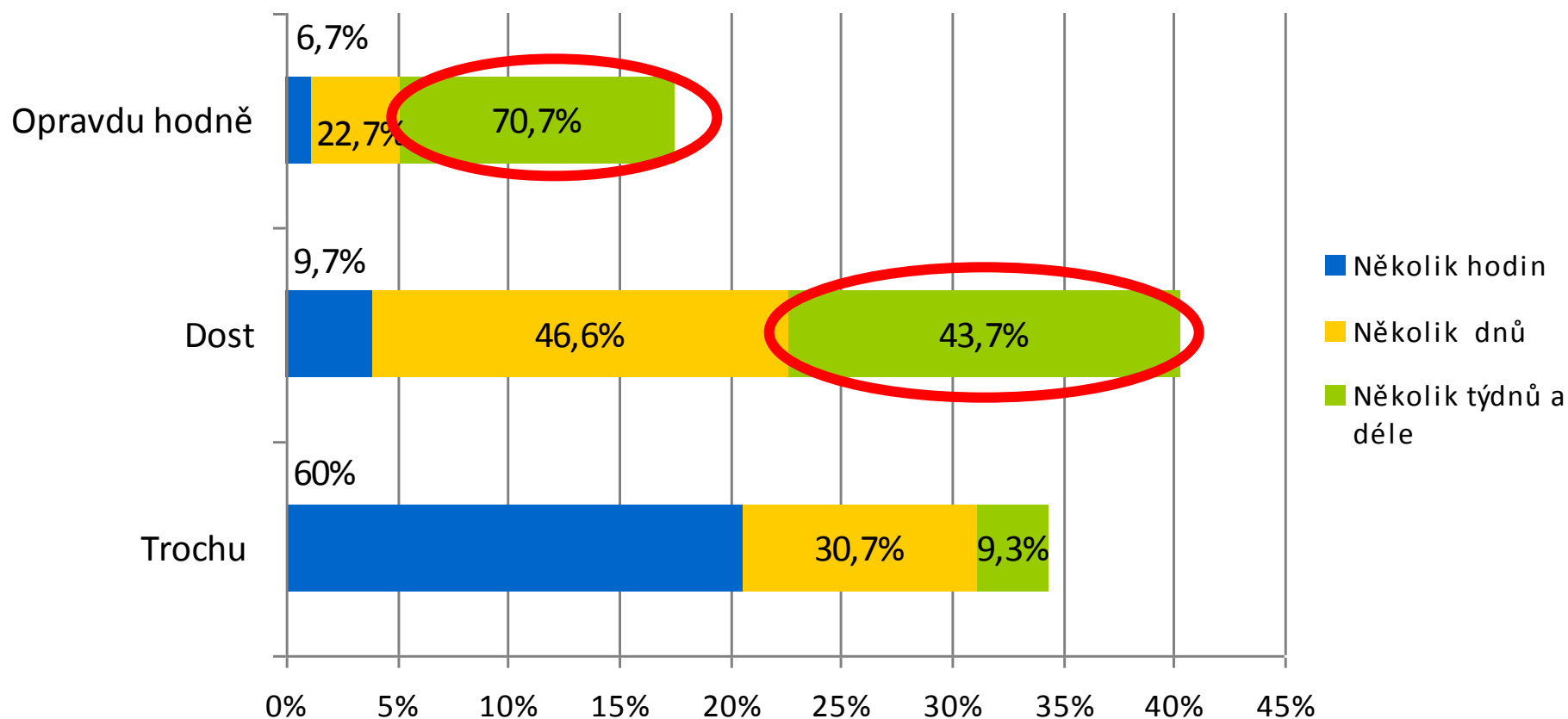
Když se to dělo, jak moc Tě to trápilo?

☒ Vůbec: 8%

☒ Trochu: 34%

☒ Dost: 40%

☒ Opravdu hodně: 17%

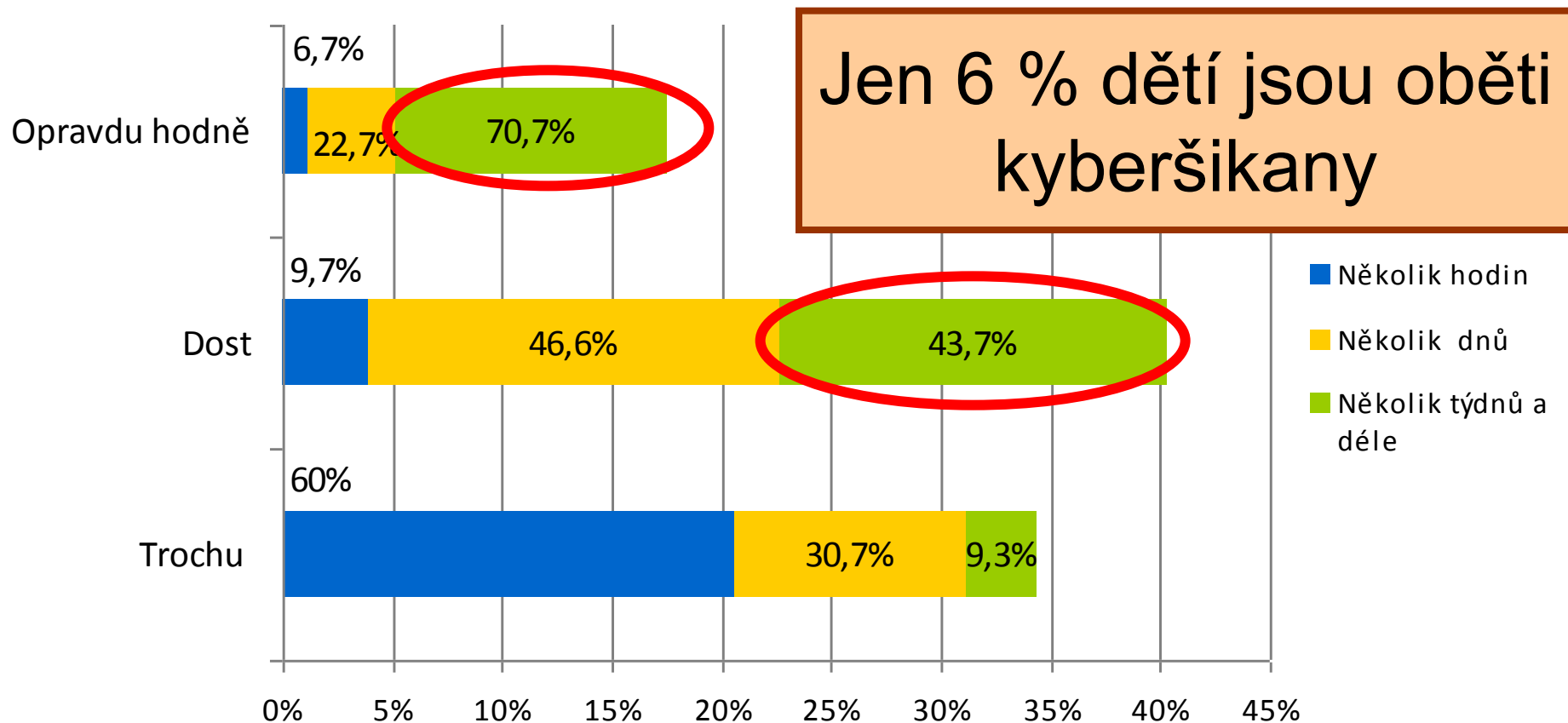
Když se to dělo, jak moc Tě to trápilo?

☒ Vůbec: 8%

☒ Trochu: 34%

☒ Dost: 40%

☒ Opravdu hodně: 17%

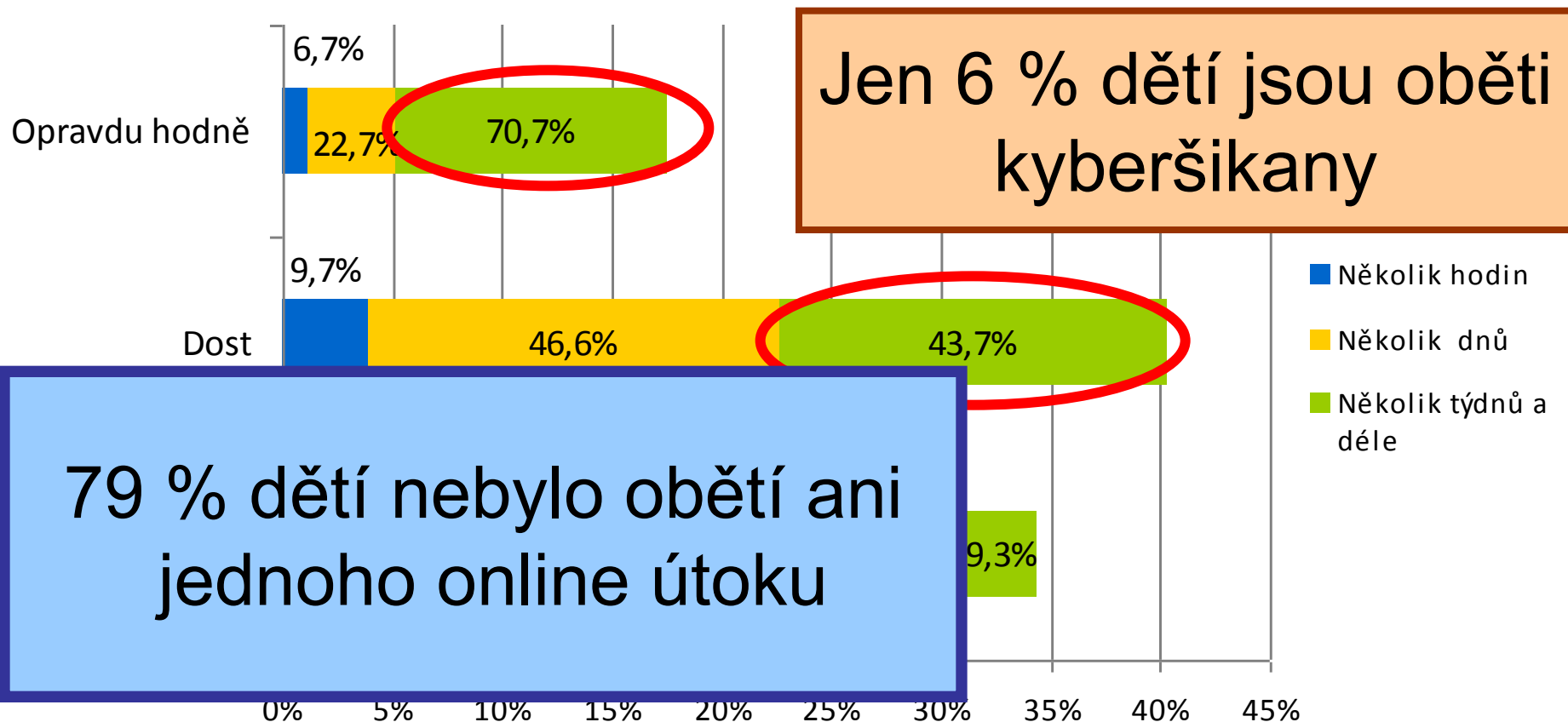
Když se to dělo, jak moc Tě to trápilo?

☒ Vůbec: 8%

☒ Trochu: 34%

☒ Dost: 40%

☒ Opravdu hodně: 17%

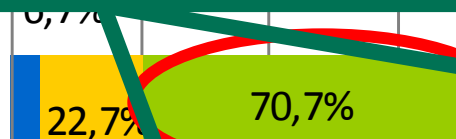

Rozdíl tvoří
„online obtěžování“

Co Tě to trápilo?

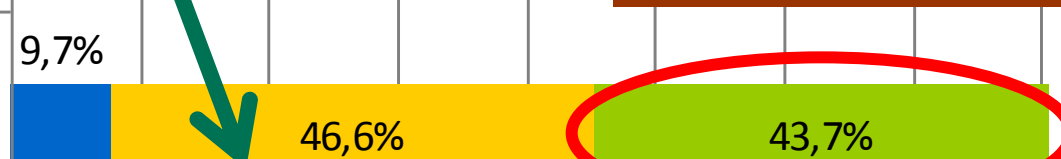
- Dost: 40%
- Opravdu hodně: 17%

Opravdu hodně

Jen 6 % dětí jsou oběti
kyberšikany

Dost

- Několik hodin
- Několik dnů
- Několik týdnů a déle

79 % dětí nebylo obětí ani
jednoho online útoku

9,3%

0% 5% 10% 15% 20% 25% 30% 35% 40% 45%

Kyberšikana: co s ní dělat?

- Technická řešení
 - blokování účtu
 - změna hesla
 - nahlášení problému

Kyberšikana: co s ní dělat?

- Technická řešení
 - blokování účtu
 - změna hesla
 - nahlášení problému

ALE!

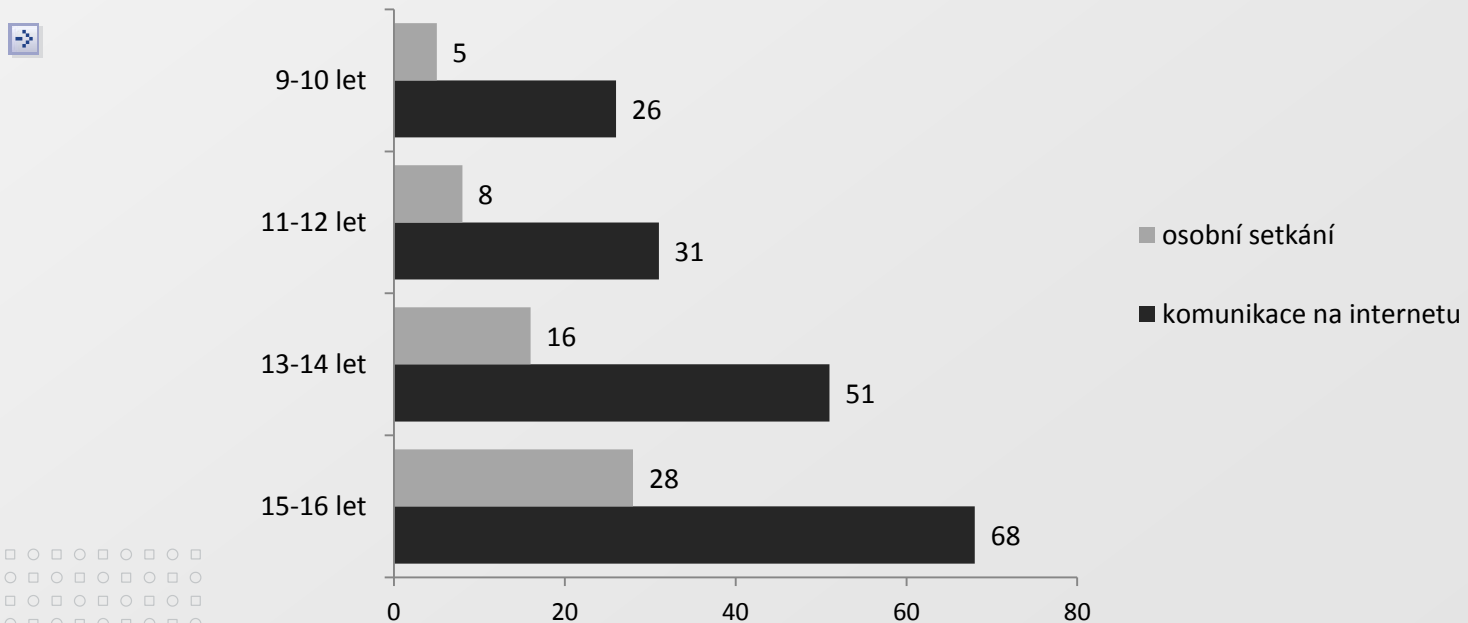
Kyberšikana je často spojena s tradiční šikanou

V takovém případě technická řešení nic nevyřeší
a je potřeba pracovat s tradiční šikanou

Interakce s neznámými lidmi: pedofilové a lháři?

EU Kids Online II: 9-16letí uživatelé internetu

- Jen třetina dětí a dospívajících se baví s neznámými lidmi na internetu
- Desetina se s někým setká v realitě

Interakce s neznámými lidmi: pedofilové a lháři?

- EU Kids Online II: 9-16letí uživatelé internetu
 - Jen třetina dětí a dospívajících se baví s neznámými lidmi na internetu
 - Desetina se s někým setká v realitě
 - Většina se setkává s vrstevníkem
 - 11 % z nich (tj. 1 % ze všech respondentů) uvádí, že setkání bylo nepříjemné
 - Nepříjemnou zkušeností se polovina trápí *pouze trochu* anebo *vůbec*

Interakce s neznámými lidmi: pedofilové a lháři?

→ I v rámci nepříjemných setkání se většina odehraje s vrstevníkem

- ☑ většina se setkává s vrstevníkem
- ☑ 11 % z nich (tj. 1 % ze všech respondentů) uvádí, že setkání bylo nepříjemné
 - ☑ Nepříjemnou *trochu* anebo

→ Nepříjemných setkání s někým neznámým z internetu je velmi málo

Interakce s neznámými lidmi: pedofilové a lháři?

- Wolak a kol. (2004, 2010)
- Vzorek: trestné činy dospělý x nezletilý, kde se pachatel a oběť seznámili na internetu
 - oběti: dospívající, nikoliv děti (pedofilie x hebefilie)
 - v naprosté většině případů nelhali o svém věku
 - obětem řekli o plánovaném sexuálním styku
 - 73 % obětí se s pachatelem sešlo víckrát než jednou
 - V polovině případů popsali vyšetřovatelé oběť jako zamilovanou
 - t.č.: sexuální styk s nezletilým, 5 % znásilnění nebo pokusu o znásilnění

→ Ani jeden „online predátor“

pedofilové a lháři?

☛ vzorek: trestné činy dospělý x nezletilý, kde se pachatel a oběť

- ☛ oběť (hebefilie)
- ☛ v na s dospělými, dělají to dobrovolně věku
- ☛ oběť a vědí o tom, s kým se setkávají ku

☛ 73 % obětí se s pachatelem seto víckrát než jednou

☛ V polovině případů zamilovanou

☛ t.č.: sexuální styk
pokusu o znásilnění

→ Výsledky ukazují, že pokud se dospívající setkávají s dospělými, dělají to dobrovolně a vědí o tom, s kým se setkávají

→ Na takové dospívající by mělo směřovat vzdělávání

Děkuji za pozornost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ